

תקנון בית חינוך ע"ש ברל כצנלסון – אורחות חיים ותקנות**מהדורה

מחודשת ומעודכנת אפריל 2026

מבוא

התקנון הוא מסמך היסוד המגדיר את אורחות החיים ודרכי ההתנהגות בבית הספר. הוא מושתת על "האני מאמין" הבית-ספרי, על ערך כבוד האדם, השאיפה למצוינות ושיפור תחושת המוגנות והרווחה של כלל קהילת בית הספר: תלמידים, מורים, הורים ועובדים. התקנון תואם את חוקי מדינת ישראל, חוק זכויות התלמיד וחוזרי מנכ"ל משרד החינוך. התקנון מחייב את כולם, ומוטלת חובה על התלמידים והוריהם לקרוא אותו ולאכוף את תוכנו. **התקנון נכתב בלשון זכר אך מתייחס לכל המינים כאחד.**

פרק א': זכויות התלמיד

לכל תלמיד מוקנות זכויות אדם ואזרח במסגרת המוסד החינוכי:

- למידה וחינוך: זכות ללמוד בסביבה מוגנת, בטוחה, נקייה ואסתטית.
- כבוד והגינות: קבלת יחס מכבד ושוויוני מצד הצוות החינוכי, העובדים והחברים לספסל הלימודים.
- חופש הביטוי: הבעת דעות והשגות בנימוס ובדרך ארץ, ללא פגיעה בזולת.
- אוזן קשבת: זכות לשוחח עם בעלי תפקידים (יועצת, הנהלה, רכז) בתיאום מראש.
- חיסיון: הגנה מוחלטת על ציונים, הישגים והערכות אישיות.
- זכויות בהליך משמעותי: קבלת מידע על מהות עבירה המיוחסת לתלמיד, הזדמנות להסביר את התנהגותו וזכות לערער על עונש.
- התארגנות: זכות להתארגן במועצת תלמידים וליזום פעילויות חברתיות ותרבותיות.

פרק ב': הערכת התלמיד, סדרי בחינות וטוהר הבחינות

1. מבחנים ובחנים

- לוח מבחנים: יפורסם בתחילת כל מחצית באתר בית הספר (אך דינמי ומשתנה, ולכן יש לעקוב). לא יתקיימו יותר מ-3 מבחנים בשבוע (למעט בחינות מועד ב').
- הנחיות לפני מבחן: המורה ימסור לתלמידים את חומר המבחן ומבנהו לפחות שבוע מראש. בשיעור האחרון לפני המבחן יינתן זמן להבהרות ומענה על שאלות. אין ללמד חומר חדש בשיעור זה. השאלות ינוסחו בבהירות והמבחן יהיה מודפס עם ציון הניקוד לכל שאלה.
- נוכחות ביום המבחן: תלמיד מחויב להגיע למערכת הלימודים הסדירה באותו יום, אחרת תישלל זכותו להיבחן (תקף הן למועדי א' והן למועדי ב').
- בוחן: נועד לבדיקת התמדה על חומר של 3 שיעורים אחרונים או שיעורי בית. אין הגבלה על מספר הבחנים, אך לא יתקיים בוחן ביום של מבחן.
- החזרת מבחנים: המבחנים יוחזרו תוך שבועיים (3 שבועות במקצועות הומניים). תלמיד לא ייבחן במבחן חדש בטרם הוחזר המבחן הקודם.
- ערעור: ניתן לערער על ציון בכתב תוך שבוע מהחזרתו. במקרה הצורך, ניתן לפנות לרכז המקצוע שהחלטתו סופית.

2. בחינות מועד ב'

- מועדים: ייערכו פעם אחת לקראת סוף סמסטר (עד 2 מבחנים לתלמיד).
- זכאות: היעדרות מוצדקת (מחלה עם אישור רפואי, אבל, אירוע משפחתי מדרגה ראשונה, צו זימון לצה"ל) או לצורך שיפור ציון (בכפוף ל"תלמידאות" תקינה).
- הציון הקובע: במקצועות מתמטיקה, אנגלית ומדעים – הציון הגבוה מבין השניים. בשאר המקצועות – הציון האחרון.
- תיקון מבחן: (פרט למקצועות הריאליים) תלמיד רשאי להגיש תיקון מבחן מלא ומפורט בצירוף המבחן המקורי, דבר שיזכה אותו בתוספת של עד 10 נקודות לציון המבחן.

3. טוהר הבחינות ושימוש בבינה מלאכותית (AI)

בית הספר רואה בשמירה על יושר אישי ואקדמי ערך עליון.

- כללי הבחינה: חל איסור מוחלט על העתקה, דיבור, העברת פתקים או שימוש בחומר עזר שלא אושר על ידי המורה.
- שימוש בבינה מלאכותית (AI): חל איסור מוחלט על שימוש בכלי בינה מלאכותית (כגון ChatGPT) לצורך כתיבת עבודות, פתרון מבחנים או הכנת מטלות בית, אלא אם ניתנה הנחיה מפורשת אחרת מהמורה למשימה ספציפית. הגשת עבודה שיוצרה על ידי AI ללא אישור תיחשב כהעתקה ופגיעה בטוהר הבחינה לכל דבר ועניין.
- שימוש בטלפון נייד: הימצאות טלפון נייד או כל מכשיר טכנולוגי אחר על התלמיד במהלך בחינה (גם אם הוא כבוי) תיחשב כהפרה חמורה של טוהר הבחינות.
- תגובה משמעתית: תלמיד שיימצא פוגע בטוהר הבחינה – מבחנו ייפסל לאלתר, ציונו יהיה 0, תירשם הערה משמעתית בגליון ההערכה, ותחול הורדה בציון ההתנהגות.

4. תלמידאות והערכת התנהגות

- רכיב התלמידאות: האחריות על תהליך הלמידה. רכיב זה מעריך את האופן שבו התלמיד מנהל את למידתו ומהווה לפחות 10% מהציון בכל מקצוע. הוא כולל: מוכנות לשיעור, מילוי מטלות ושיעורי בית, למידה פעילה וקשב, מוטיבציה ויוזמה.
- רכיב ההתנהגות: התנהלות במרחב הכיתתי והציבורי. רכיב זה, הבא לידי ביטוי בגליון ההערכה, משקף את כיבוד נהלי המוסד והאינטראקציה הבין-אישית. ציון ההתנהגות הכללית בגליון ההערכה משקלל בתוכו שלושה ערוצים מרכזיים:
  1. הערכת המורים המקצועיים: ממוצע ציוני ההתנהגות השוטפים בכלל המקצועות.
  2. עמידה באורחות חיים ומשמעת: מידת השמירה על כללי היסוד של בית הספר, קבלת סמכות הצוות החינוכי, אירועים חריגים וצבירת הפרעות.
  3. הערכה חברתית-ערכית: מידת המחויבות של התלמיד לערכי בית הספר, כפי שמפורט בסעיף הבא.

סולם הערכת התנהגות: א' (טובה מאוד 85-100), ב' (טובה 70-84), ג' (טעונה שיפור 55-69), ד' (אינה מניחה את הדעת 0-54).

5. הערכה חברתית-ערכית

מתוך תפיסה כי דמות הבוגר נמדדת בערכיו לא פחות מאשר בהישגיו הלימודיים, גיליון ההערכה כולל הערכה רשמית המשקפת את התנהלותו הערכית והחברתית של התלמיד לאורך השנה:

- יחס מכבד: גילוי כבוד לכלל באי בית הספר (צוות הנהלה, מורים, עובדים וחברים לספסל הלימודים).
- מעורבות חברתית: השתתפות פעילה בשיעורי חינוך, בטקסים ובפעילויות חברתיות בבית הספר ומחוצה לו.
- ייצוגיות והופעה: הקפדה על קוד הלבוש הבית ספרי כביטוי של שייכות וכבוד למוסד.
- תוכנית "התפתחות אישית ומעורבות חברתית": עמידה במחויבויות התוכנית (מעורבות בקהילה) מהווה תנאי סף של משרד החינוך לקבלת תעודת בגרות, וכן תנאי לזכאות לתעודת הצטיינות חברתית ולתעודת בגרות בהצטיינות. רצ"ב קישור לחוזר מנכ"ל בנושא.

פרק ג': נוכחות בשיעורים ובפעילויות

בית הספר פועל לפי "שיטת המנות". הנוכחות היא חובה בכל השיעורים והפעילויות. איחור לשיעור דינו כחיסור.

שיטת חישוב המנות:

מנת היעדרות = מספר שעות הלימוד השבועי במקצוע.

- בונס התמדה: היעדרות של פחות ממנה אחת במחצית = 3+ נקודות בונס.
- עד 2 מנות: ללא שינוי בציון (עבור מחלות קלות וכו').
- מעבר ל-2 מנות: הפחתה של 2.5 נקודות מהציון על כל מנה נוספת.
- היעדרות מעל 30%: לא יינתן ציון שנתי ולא תתאפשר הגשה לבגרות.

מקרים שאינם נספרים במניין המנות (בכפוף לאישור תוך שבוע):

- אשפוז ממושך או מחלה כרונית (בצירוף אישור רפואי).
- בדיקות מעבדה/טיפולים רפואיים שאינם ניתנים לביצוע אחר הצהריים.
- שמחה או אבל במשפחה מדרגה ראשונה.
- פעילות יזומה של ביה"ס, מועדי ב', שיחות עם בעלי תפקידים.
- פעילות תנועות נוער (פעמיים בשנה), מבחני נהיגה וזימונים לצה"ל.

פרק ד': הופעה ותלבושת אחידה

- חולצה: חולצת טריקו חלקה לא ממותגת וללא מחשוף שעליה מודפס סמל ביה"ס. בחורף – סמל ביה"ס חייב להופיע על החולצה שמתחת לסווטשירט.
- חלק תחתון: מכנסיים או חצאית באורך חצי ירך לפחות. חל איסור על מכנסיים עם קרע'ים (פתוחים או סגורים).
- איסורים: אין להגיע בנעלי בית או בחולצות גזרות/מושחתות.
- אכיפה: תלמיד ללא תלבושת בית ספרית תקנית לא יוכל להשתתף בלמידה בכיתה ויופנה ללמידה עצמית בספרייה. היעדרות זו מהשיעור תיחשב כהיעדרות במניין המנות.

פרק ה': נוהל קיום שיעור וטכנולוגיה

- פתיחת שיעור: על התלמידים להגיע לשיעור בזמן לפי לוח הצלצולים.
- המתנה למורה: אם מורה לא הגיע, נציג הכיתה יודיע למזכירות לאחר 10 דקות. התלמידים ימתינו בכיתה.
- ציוד: הגעה עם ציוד מלא והוצאתו בתחילת השיעור.

- תפקוד במהלך השיעור: יש להקשיב להוראות המורה בכיתה בזמן השיעור, יש להתנהג באופן נאות שלא מפריע ללמידה ולניהול השיעור. תלמיד מפריע יקבל הערת התנהגות במערכת המשוב. מדרג תגובות:

- 3 הפרעות במחצית: שיחת בירור ודיווח להורים.
- 5 הפרעות במחצית: שיחה עם מנהל שכבה והורדת ציון התנהגות.
- 7 הפרעות במחצית: השעיה מביה"ס עד לשיחת בירור עם ההורים.
- טכנולוגיה: הטלפון הנייד יהיה כבוי ובתוך התיק. אין להניחו על השולחן ואין להטעינו בזמן השיעור.
- צילום והקלטה: חל איסור מוחלט על צילום או הקלטה ללא רשות הצוות, בשיעור או בהפסקה.

פרק ו': מניעת אלימות, התנהגויות סיכון

בית הספר מגלה אפס סובלנות לפגיעה במוגנות:

- אלימות: איסור מוחלט על אלימות פיזית (דחיפות, מכות) ומילולית (לעג גזעני, פגיעה מינית, התייחסות משפילה או מבזה).
- חומרים מסוכנים: איסור מוחלט על עישון (כולל סיגריות אלקטרוניות) ואלכוהול בשטח ביה"ס ובפעילויות חוץ.
- נשיאת חפצים: חל איסור על הבאת אולרים, סכינים או נפצים.
- דרכי תגובה וטיפול אפשריות: השעיה, עשייה חינוכית, תוכנית התערבות, מניעת השתתפות בפעילות עתידית, העברת התלמיד לכיתה מקבילה, הרחקה לצמיתות מבית הספר, פנייה למשטרה/לרווחה, דיווח למפקחת בית הספר, ביטוי בגיליון ההערכה והורדת ציון התנהגות.

פרק ז': שמירה על הרכוש ועל הסביבה

- חובה לשמור על סביבת למידה נקייה: בכיתות, במסדרונות, בחצרות וכן בחדרי השירותים.
- יש לשמור על רכוש בית הספר. השחתת ציוד (ונדליזם, גרפיטי) תגרור תשלום על הנזק ועשייה מתקנת.
- ביה"ס אינו אחראי לאובדן או גניבה של רכוש פרטי יקר ערך.

פרק ח': ביטחון ובטיחות, שחרור מבית הספר

- הכניסה לביה"ס והיציאה ממנו הן אך ורק דרך השער המאובטח של ביה"ס.
- אין לטפס על גדרות, שערים וכדומה.
- רוכבי אופניים וקורקינט יחנו אותם מחוץ לביה"ס במקומות המיועדים.
- יציאה משטח ביה"ס במהלך יום הלימודים אסורה ללא אישור.
- במקרה של שעתיים חופשיות קבועות, נדרש אישור הורים חתום ליציאה וחזרה.
- ביטול שיעור אחד מחייב שהייה בביה"ס (ספרייה). בביטול של שעתיים רצופות ניתן להשתחרר באישור הורים.

כל סטייה מהכללים הללו תטופל בהתאם למדרג המשמעתי של משרד החינוך